

Одеський національний медичний університет
Факультет стоматологічний
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Внутрішня медицина»

Обсяг	75 годин / 2,5 кредити
Семестр, рік	VII-VIII семестр, 4 рік навчання
Місце	Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ, навчальна кімната відповідно розкладу
Викладачі	Клочко В.В., Бондар В.М., Єфременкова Л.Н., Тбілелі В.В., Дець В.В, Кобелева О.М., Пекліна С.Б.
Контактний телефон	063 3659841; 097-34-17-373; 067-58-69-085; 097-25-41- 221; 067-96-25-489; 067-55-92-464; 095-28-97-125
E-mail	kavchukolga555@gmail.com , KV03061960@gmail.com vadim_bondar@ukr.net efremenkova1101@gmail.com viktoriatbilieli@gmail.com dets.vasyl@gmail.com
Робоче місце	Навчальна кімната відповідно до викладача
Консультації	Очні консультації: вівторок 14.00-16.00 Онлайн консультації: четвер 14.00-16.00 https://teams.microsoft.com/l/team/19%3a65ba1277d8bd43798be11df5aca6d0cf%40thread.tacv2/conversations?groupId=5794ad99-743b-4664-a508-64c9b5d6dd09&tenantId=64002d9c-27dd-451a-8107-70f9ee4f6c2d

КОМУНІКАЦІЯ

Зустріч із студентами здійснюється шляхом очних занять у навчальній кімнаті кафедри, очного відвідування консультацій та/або онлайн занять на платформі Microsoft Teams на каналі кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії ОНМедУ – у випадку дистанційного навчання.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є профілактика, діагностика та лікування захворювань у клініці внутрішньої медицини.

Перереквізити базуються на вивченні студентами медичної біології, медичної та біологічної фізики (вивчення найпростіших видів фізіотерапії),

анатомії людини (пальпація пульсу, визначення артеріального тиску, точки тимчасового зупинення кровотечі), фізіології (розробка розпорядку дня пацієнтів, що перебувають на стаціонарному лікуванні, визначення вітальних функцій, взаємозв'язок симпатичної та парасимпатичної нервової системи), біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології (збір даних для проведення деталізації скарг та структурних елементів історії хвороби).

Постреквізити курсу: медична біологія та біологічна фізика, анатомія та патологічна анатомія людини, фізіологія та патологічна фізіологія людини, фармакологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, внутрішні хвороби, загальна практика та сімейна медицина.

Метою викладання навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби» є формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

Завданнями дисципліни вивчення дисципліни «Внутрішня хвороби» є:

- проводити опитування і клінічне обстеження хворих із основними захворюваннями серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів та аналізувати їх результати;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
- аналізувати типову клінічну картину, виявляти клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
- встановлювати попередній діагноз найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
- призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворих з найбільш поширеними захворюваннями серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів та їх ускладненнях;
- на підставі оцінки результатів лабораторного та інструментального обстеження, проводити диференційний діагноз, обґрунтовувати та встановлювати клінічний діагноз найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
- визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
- визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;

- визначати принципи та характер лікування при лікуванні найбільш поширених захворювань;
- призначати лікування, в тому числі прогноз-модифікуюче, найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів та їх ускладненнях;
- визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану;
- надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану;
- проводити первинну і вторинну профілактику найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
- оцінювати прогноз та працездатність хворих із найбільш поширеними захворюваннями;
- виконувати медичні маніпуляції;
- вести медичну документацію;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

Очікувані результати:

- проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії, основаній на гуманістичних і етичних засадах;
- дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності;
- аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності;
- здійснювати професійне спілкування сучасною українською мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела;
- аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форма і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекційних занять (10 год.) практичних занять (40 год.), самостійної роботи студента (25 год.). Використовуються наступні методи навчання: компетентністний; пояснювально-демонстраційний; репродуктивний; евристичний.

Зміст навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби»

РОЗДІЛ 1

Тематичний план практичних занять

Тема 1. Бронхіальна астма. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика. Сучасне лікування. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 2. ХОЗЛ. Емфізема легень. Етіологія. Патогенез. Клініка. Лікування. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 3. Пневмонії. Етіологія. Патогенез. Клініка. Лікування. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 4. Легенева недостатність (гостра та хронічна). Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи діагностики та лікування.

Тема 5. Плеврити. Плевральний синдром. Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи діагностики та лікування.

Тема 6. Рубіжний контроль

Тема 7. Гіпертонічна хвороба. Симптоматичні артеріальні гіпертензії. Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи діагностики та лікування.

Тема 8. Атеросклероз. Ішемічна хвороба серця. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи діагностики та лікування. Гостра коронарна смерть. Принципи серцево-легеневої реанімації.

Тема 9. Стенокардії. Клінічні форми. Нестабільна стенокардія. Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи діагностики та лікування. Гострий коронарний синдром.

Тема 10. Гострий інфаркт міокарду. Клініка. Діагностика. Лікування. Невідкладна допомога. Ускладнення (ранні та пізні). Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи діагностики та лікування.

Тема 11. Гостра серцева недостатність (ліво - та правошлуночкова) та гостра судинна недостатність. Хронічна серцева недостатність. Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи діагностики та лікування.

Тема 12. Рубіжний контроль

Тема 13. Ревматична хвороба. Гостра ревматична лихоманка. Ревматична хвороба серця. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Сучасне лікування. Профілактика. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 14. Інфекційний ендокардит. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Сучасне лікування. Ускладнення. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 15. Набуті вади серця. Мітральні вади. Аортальні вади. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Сучасне лікування. Ускладнення. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 16. Дифузні захворювання сполучної тканини. Системні васкуліти. Особливості тактики лікаря-стоматолога у пацієнтів з ревматичними захворюваннями, інфекційним ендокардитом та вадами серця.

Тема 17. Гастрити. Виразкова хвороба шлунка та 12-палої кишки. Клініка. Діагностика. Лікування. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 18. Хвороби кишечника (хронічні ентерити, коліти, неспецифічний виразковий коліт). Панкреатити. Холецистити. Жовчнокам'яна хвороба. Клініка. Діагностика. Лікування. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 19. Хронічні гепатити. Цирози печінки. Клініка. Діагностика. Лікування. Роль стоматолога в профілактиці.

Тема 20. Рубіжний контроль. Залік.

Тематичний план лекцій

Тема 1. Хронічні обструктивні захворювання легень. Бронхіальна астма. Пневмонії. Плеврити. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Легенева недостатність. Роль лікаря - стоматолога в профілактиці.

Тема 2. Артеріальні гіпертензії. Гіпертонічна хвороба (ессенціальна артеріальна гіпертензія). Симптоматичні артеріальні гіпертензії. Етіологія. Патогенез. Гіпертонічні кризи. Принципи профілактики та лікування. Зміни в ротовій порожнині при гіпертензіях.

Тема 3. Атеросклероз. ІХС. Класифікація ВООЗ. Раптова коронарна смерть. Серцево - легенева реанімація. Типові зміни в ротовій порожнині при атеросклерозі. Роль лікаря – стоматолога в первинній профілактиці атеросклерозу.

Тема 4. Стенокардії. Клінічні форми. Диференційна діагностика стенокардій та кардіалгій. Гострий коронарний синдром. Принципи профілактики та лікування.

Тема 5. Гострий інфаркт міокарда. Клінічна, ЕКГ та лабораторна діагностика. Ускладнення гострого інфаркту міокарда ранні та пізні. Кардіогенний шок (рефлекторний колапс). Принципи лікування неускладненого інфаркту міокарда. Аритмії серця. Класифікація. Порушення ритму небезпечні для життя хворого. Принципи профілактики та лікування.

РОЗДІЛ 2

План лекцій

Тема 1. Лейкемії та лімфоми. Етіологія. Патогенез. Діагностика. Клініка. Ускладнення. Принципи лікування. Типові зміни в ротовій порожнині при агранулоцитозі та лейкеміях. Роль лікаря-стоматолога в ранній діагностиці та профілактиці.

Тема 2. Порушення гемостазу. Гемофілії. Тромбоцитопенічні синдроми. Патогенез. Діагностика. Клініка. Ускладнення. Принципи лікування. Роль лікаря-стоматолога в ранній діагностиці та профілактиці.

План практичних занять

Тема 1. Розбір схеми історії хвороби. Курація: скарги, анамнез, об'єктивний огляд, попередній діагноз, лабораторній та інструментальні методи обстеження, обґрунтування клінічного діагнозу, диференційний та заключний діагноз.

Тема 2. Гломерулонефрити. Гострий та хронічний гломерулонефрити. Нефротичний синдром. Поняття про хронічну хворобу нирок. Пієлонефрити. Сечокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та принципи лікування. Роль стоматолога у профілактиці.

Тема 3. Алергічні хвороби. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та принципи лікування. Роль стоматолога у профілактиці.

Тема 4. Залізодефіцитні анемії. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та принципи лікування. Роль стоматолога у профілактиці.

Тема 5. Мегалобластні анемії. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та принципи лікування. Роль стоматолога у профілактиці.

Тема 6. Гіпо-, апластичі анемії. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та принципи лікування. Роль стоматолога у профілактиці. Патогномонічні симптоми у ротовій порожнині.

Тема 7. Гематоонкологічні хвороби. Сучасні погляди на етіологію та патогенез. Класифікація ВООЗ. Загальні принципи лікування. Роль стоматолога в діагностиці, лікуванні проявів та ускладнень терапії гематоонкологічних хвороб.

Тема 8. Тромбоцитопенії та тромбоцитопатії. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та принципи лікування. Роль стоматолога у профілактиці.

Тема 9. Гемофілії А, В, С. Хвороба Віллебранда. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та принципи лікування.

Тема 10. Анафілактичний шок, кропив'янка.

Тема 11. Ангіоневротичний набряк.

Тема 12. Вторинні імунодефіцити. Стоматологічні аспекти хвороб імунної системи.

План самостійної роботи студентів

Підготовка до практичних занять.

Оволодіння практичними навичками згідно переліку.

Курація хворого з письмовим обґрунтуванням діагнозу та написання фрагменту історії хвороби

Підготовка до заліку

Індивідуальна робота:

-Доповідь реферату на практичному занятті

-Доповідь на клінічних конференціях баз кафедр

-Доповідь історії хвороби хворого на практичному занятті.

-Написання тез, статей

Перелік рекомендованої література

Основна література:

1. Внутрішні хвороби: Навч. посібник для студ. стомат факультетів / За ред. О.О. Якименко. О.: ОДМУ, 2003.

2. Передерий В.Г., Ткач С.М. Основы внутренней медицины в 3х томах. Учебник. К., 2009.

Додаткова:

1. Пропедевтика внутрішніх хвороб: Підручник для студентів стомат. факту вищ. мед. навч. закладів освіти III-IV рівнів акредитації / В.М. Березов, В.М. Васильєв, О.О. Якименко, Є.І. Дзись та ін.; Ред. М.С. Расін. Полтава, 2004.

2. Литвяков А.М. Внутренние болезни. Учебное пособие по диагностике, лечению внутренних болезней и контрольные тесты. 2004. 719 с.

3. Маколкин В.И., Овчаренко С.И. Внутренние болезни.: Учебник. 5-е изд., перераб. и доп. М.:ОАО «Издательство «Медицина», 2005. 592 с.

4. Внутренние болезни в вопросах и ответах: Учебное пособие для медицинских вузов / Под ред. проф. Ю.Р. Ковалева. СПб: ООО «Издательство ФОЛИАНТ» 2004. 656 с.

5. Внутренние болезни: Учебник: В 2 т. / Под ред. А.И. Мартынова, И.А. Мухина, В.С. Мосеева, А.С. Галевича (отв.ред.). Т.1. М.: ГЭОТАР-МЕД, 2004. 552 с.

6. Внутренние болезни: Учебник: В 2 т. / Под ред. А.И. Мартынова, И.А. Мухина, В.С. Мосеева, А.С. Галевича (отв.ред.). Т.2. М.: ГЭОТАР-МЕД, 2004. 648 с.

7. История болезни в терапевтическом стационаре: методические рекомендации / Г.Н. Глухов, Л.В.Лучихина, А.В.Струтинский и др.: Под ред. Г.Н. Глухова, Л.В.Лучихиной, А.В.Струтинского. М.: ООО «Медицинское информационное агентство», 2007. 64 с.

алевича (отв.ред.). – М.: ГЭОТАР – МЕД, 2004. – Т.2. – 648 с.: ил.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизоване.

Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою.

Види навчальної діяльності студента, які підлягають оцінюванню на занятті, визначаються кафедрою з урахуванням специфіки дисципліни і цілей вивчення конкретної теми і фіксуються в протоколі засідання кафедри до початку навчального року.

Оцінювання навчальної діяльності всіх студентів не є обов'язковим на кожному практичному занятті. Однак, повинно бути опитано не менше 50% студентів.

В кінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній бал усіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Оцінка „**відмінно**” виставляється, якщо студент знає зміст заняття та лекційний матеріал в повному обсязі, даючи вичерпні відповіді та викладаючи матеріал без помилок та неточностей, вільно вирішує задачі та виконує практичні навички різного ступеня складності.

Оцінка „**добре**” виставляється, якщо студент знає зміст заняття та лекційний матеріал майже в повному обсязі, даючи правильні, але не вичерпні відповіді на запитання. Без значних помилок вирішує задачі та виконує практичні навички .

Оцінка „**задовільно**” виставляється, якщо студент знає зміст заняття та лекційний матеріал не в повному обсязі. Викладає матеріал не систематично, але

правильно відповідає на уточнюючі запитання. З помилками вирішує задачі та виконує практичні навички.

Оцінка „незадовільно” виставляється, якщо студент не володіє змістом заняття та лекційного матеріалу, зі значними помилками вирішує задачі й виконує практичні навички.

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Оцінка за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час заліку.

До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Максимальна поточна успішність - 5,0

Мінімальна кількість балів для допуску до заліку - 3,0

Підсумковий контроль

Залік з пропедевтики внутрішніх хвороб здійснюється на останньому занятті по завершенню вивчення всіх тем розділу. До заліку допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та не мають пропусків. У встановлений за розкладом день, студент отримує залік з відміткою в заліковій книжці та відомості. Студенту, який з поважних причин мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: навчальним планом ОНМедУ передбачено та встановлюється графік складання та перескладання іспиту.

Політика щодо академічної доброчесності:

- самостійне виконання всіх видів роботи, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей у встановленому порядку;
- дотримання норм законодавства про авторське, інтелектуальне право та суміжні права;
- надання вчасної, достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальному процесі для учасників освітнього процесу є:

- використання під час заходів контролю заборонених допоміжних матеріалів та/або будь-яких технічних засобів (конспекти, смартфони та інші гаджети тощо);

- проходження процедури контролю підставними особами;

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення форми контролю, результатів навчання або переваг у науковій роботі.

За порушення академічної доброчинності здобувачі освіти можуть бути притягнені до наступної **академічної відповідальності**:

- повторе проходження оцінювання;

- призначення додаткових контрольних заходів;

- повторне проходження відповідного освітнього комплексу освітньої програми;

- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнення. Студент має бути в аудиторії на час згідно розкладу заняття, попередньо одягнутий в наведеному приміщенні для перевдягання в медичний халат (який повністю закриває верхній одяг, має довгі рукава, є білим, чистим і випрасуваним) та медичну шапочку, обутий у змінне взуття. Додатково за потребою надягнутою медичною маскою.

Запізнення на заняття неприпустимі.

Стан здоров'я: студенти хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Мобільні пристрої. Використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача є порушенням дисципліни, студент не отримує оцінку за заняття та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Поведінка в аудиторії. Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб та терапії розташована на клінічній базі ОНМеду, таким чином необхідно поводитись ввічливо до персоналу клініки та кафедри, пацієнтів, зберігати тишу.

Студент повинен мати зошит, ручку.

Мобільні пристрої обов'язково до початку заняття мають бути з включеним "авіа" режимом або вимкнені.